

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет педагогічний

Кафедра початкової освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інноваційні педагогічні технології у вищій освіті

та професійна етика

Третій освітньо-науковий рівень вищої освіти на здобуття ступеня доктора
філософії

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)
Освітньо-наукова програма «Професійна освіта»
Спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
Кваліфікація: Доктор філософії

Затверджено на засіданні кафедри
педагогіки початкової освіти

Протокол №1 від 29.08.2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Інноваційні педагогічні технології у вищій освіті та професійна етика
Викладач	проф. Будник Олена Богданівна
Контактний телефон викладача	+38 066 0724940
Е-mail викладача	olena.budnyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний, вечірній
Обсяг дисципліни	3,0 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Консультації проводяться щопонеділка з 13.00 до 15.00 в ауд. 233 (ц.к.), Центр інноваційних освітніх технологій «PNU EcoSystem». Онлайн консультації можуть бути організовані за бажанням студентів з використанням WhatsApp (+380660724940).
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є інноваційні методики викладання/навчання у закладі вищої освіти з використанням інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), теоретико-практичні засади професійно-педагогічної етики й академічної доброчесності у науковій та викладацькій діяльності.</p> <p><u>Особливістю</u> навчальної дисципліни є те, що окремі її теми оновлено в рамках проєкту програми ЄС Еразмус+ KA2 «Модернізація вищої педагогічної освіти з використанням інноваційних інструментів викладання – MoPED, № 586098-EPP-1-2017-1-UA-EPPKA2-SVNE-JP (2017-2021).</p> <p>У змісті навчальної дисципліни значна увага приділена практичним методам використання в освітньому процесі таких цифрових інструментів та засобів навчання, як: дослідницькі е-освітні середовища (Inquiry Learning Spaces), освітні відео, навчальна інфографіка, платформи для формувального та підсумкового оцінювання тощо. Запропоновано також застосування різноманітних методик викладання (мобільне навчання, змішане навчання, проблемне навчання, проєктне навчання, дослідницько орієнтоване навчання, в т.ч. в умовах інклюзивної освіти). Передбачено використання можливостей Центру інноваційних освітніх технологій «PNU Ecosystem», зокрема роботу аспірантів у різних навчальних просторах (ІТ-простір, простір мобільного навчання, презентаційний простір, простір рефлексії, конференц-простір) з використанням сучасного технічного обладнання. Такі навички та інноваційні підходи у навчанні є необхідними для ефективної професійної діяльності сучасного викладача-науковця.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є опанування концептуальних і теоретичних положень педагогічної інноватики, розвиток творчих умінь і навичок щодо застосування сучасних освітніх технологій в закладі вищої освіти, набуття загальних і фахових компетентностей у галузі професійної освіти.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> розширити уявлення здобувачів про інноваційні тенденції в сучасній освіті, різновиди педагогічних нововведень та їх використання у ЗВО; представити сутність і тезаурус професійної етики, етичні категорії у психолого-педагогічній взаємодії та визначити особливості академічної доброчесності як елемента забезпечення якості освіти; показати майбутнім викладачам ЗВО можливості використання кращого світового (європейського) досвіду у роботі з студентами; сформувати навички використання цифрових технологій і ресурсів для візуалізації освітнього процесу, здійснення формувального та підсумкового оцінювання результатів навчання; розвивати цифрову грамотність, інноваційне мислення і професійно-педагогічну творчість. 	

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність – здатність продукувати нові ідеї та розв'язувати комплексні проблеми у галузі професійної освіти (відповідно до спеціалізації та/або дослідницько-інноваційної діяльності за результатами власного наукового дослідження, що має наукову новизну, теоретичне і практичне значення.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до самостійного пошуку, відбору, аналізу й оброблення інформації; критичного осмислення сучасної термінології, наукових понять, законів, концепцій тощо; формулювання самостійних тверджень, положень, генерування нових ідей. Здатність до організації і проведення фундаментальних та прикладних науково-педагогічних досліджень.

ЗК 2. Здатність дотримуватися професійної етики правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та викладацькій діяльності, що сприяє розвитку загальної культури.

ЗК 3. Здатність упроваджувати сучасні педагогічні технології, інноваційні підходи, прогресивний зарубіжний досвід в освітній процес закладу вищої освіти. Здатність застосовувати знання з освітньої інноватики, дидактики вищої школи, традиційні та інноваційні форми навчання у сфері професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології, навички етичної поведінки в цифровому та іншомовному інформаційно-комунікаційному середовищі.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

ФК 2. Здатність до визначення специфіки предмета дослідження, аналізу та аргументації вибору його методологічних засад; володіння уміннями здійснення аналізу філософських та ідеологічних актуалітетів освітньої політики; навичками застосування методологічних підходів до аналізу педагогічних процесів; навичками критичної інтерпретації досліджень у галузі вітчизняної та зарубіжної освіти, синтезу нових ідей із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ФК 4. Здатність застосовувати сучасні електронні інформаційні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності для моделювання навчальних процесів та прийняття оптимальних рішень у сфері професійної освіти.

ПРН 4. Застосовувати інноваційні педагогічні технології та ефективні стратегії міжособистісної комунікації в освітньому процесі закладу вищої освіти, зокрема в дистанційному та змішаному навчанні. Розробляти та викладати спеціальні навчальні дисципліни в закладах професійної освіти та дотичні до них у закладах фахової передвищої та вищої освіти з використанням інноваційних педагогічних технологій.

ПРН 5. Знаходити, обробляти та аналізувати інформацію щодо проблем професійної освіти з різних джерел на основі сучасних технологій її пошуку, використання інформаційних ресурсів і програмних продуктів з метою виконання завдань наукового дослідження. Оцінювати кращі європейські практики, сучасні цифрові ресурси та інструменти на предмет їх застосування для освітньо-наукових цілей, ініціювати наукові та прикладні дослідження на рівні сучасних світових досягнень.

ПРН 6. Використовувати інформаційно-комунікаційні технології у науковій і викладацькій діяльності, володіти навичками етичної поведінки в інформаційно-комунікаційному середовищі.

ПРН 8. Планувати, організувати та проводити оригінальні наукові дослідження у сфері професійної освіти. Використовувати інноваційні засоби візуальної презентації результатів дослідження.

ПРН 9. Створювати умови для конструктивної взаємодії з учасниками освітнього процесу, демонструвати лідерські якості, вміння працювати у команді, дотримуючись принципів наукової етики. Розробляти та реалізовувати в команді наукові та/або інноваційні проекти зі сфери професійної освіти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та освітні проблеми з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
Перший	011 – Науки про освіту 014 – Середня освіта (за предметними спеціалізаціями) 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями) 017 – Фізична культура і спорт 023 – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація 025 – Музичне мистецтво 032 – Історія та археологія 033 – Філософія 034 – Культурологія 035 – Філологія 051 – Економіка 052 – Політологія 053 – Психологія 081 – Право 091 – Біологія 102 – Хімія 104 – Фізика та астрономія 105 – Прикладна фізика та наноматеріали 111 – Математика 132 – Матеріалознавство 171 – Електроніка 201 – Агрономія 205 – Лісове господарство 227 – Фізична терапія, ерготерапія 281 – Публічне управління та адміністрування	Перший	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти. Педагогічні інноватика у закладі вищої освіти (ЗВО)	2		4
Тема 2. Цифрові технології у вищій школі. Інноваційні методики навчання з використанням ІКТ	2	2	6

Тема 3. Технології формування та підсумкового оцінювання результатів навчання студентів. Використання QR-кодів для освітніх цілей.	2	2	10
Тема 4. Освітня інфографіка у ЗВО. Цифрові інструменти для візуалізації навчально-наукової інформації.	2	2	6
Тема 5-6. Інтерактивні технології у ЗВО. Інтерактивні плакати як інструмент роботи з інформацією	4		12
Тема 7. Рефлексія як етап навчального заняття: ефективні прийоми та технології	2	2	4
Тема 8. Технології інклюзивної освіти у закладі вищої освіти	2		6
Тема 9. Професійна етика викладача ЗВО	2		6
Тема 10. Академічна доброчесність у вищій освіті	2	2	6
ЗАГ.:	20	10	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	На практичних (семінарських) заняттях аспірант може максимально набрати 50 балів, включаючи результати самостійної роботи. За залік – максимально 50 балів. Таким чином, підсумкова оцінка – максимум 100 балів.
Вимоги до письмових робіт	Підсумкова робота, яка проводиться у письмовій формі, повинна містити конкретні і чіткі відповіді на поставлені питання, здобувач повинен використовувати сучасні наукові джерела з педагогічної інноватики, нормативно-правове забезпечення щодо організації освітнього процесу в ЗВО, професійної етики та академічної доброчесності. Тестові завдання передбачають вибір правильного варіанту відповіді.
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 50 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 90 % практичних завдань. Обов'язковим є виконання індивідуального творчого завдання з використанням цифрових інструментів і ресурсів.
Підсумковий контроль	Залік (тест) Форма здачі: письмово.

7. Політика навчальної дисципліни

1. Виконання завдань, пропуски та відпрацювання

Інформація щодо результатів тестування, виконання індивідуальних / групових робіт, презентації результатів самостійної роботи, загальна оцінка змістового модуля в цілому надається кожному аспіранту як індивідуально. Неприпустимими є плагіат та списування. Інформація щодо оцінки виконання індивідуального завдання надається здобувачеві після представлення (у т.ч. публічного) результатів виконання роботи. Результати самостійної роботи аспірантів перевіряються на 3 та 7 тижнях навчання. Результати виконання аспірантом індивідуального творчого завдання надаються згідно розкладу практичних занять.

Присутність аспірантів на практичних заняттях, заліку є обов'язковою. Лекційні курси, а також додаткові ресурси для засвоєння змісту курсу є доступними на сайті дистанційної освіти (за поданим вище посиланням). Якщо здобувач пропустив заняття, необхідно виконати всі практичні завдання, які вивчалися на цьому занятті та отримати відповідну оцінку. Якщо аспірант не отримав підсумкової оцінки за результатами виконання практичних завдань (на практичних заняттях), а також не виконав самостійної роботи, то він не допускається до залікового заняття.

Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується

«Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів у Прикарпатському національному університеті ім. Василя Стефаника» (схваленого Вченою радою від 05 листопада 2019 р., протокол № 9 та введеного в дію наказом ректора від 26 листопада 2019 р. № 799 (редакція 1); зі змінами, схваленими Вченою радою від 30 березня 2021 р., протокол № 3 та введеними в дію наказом ректора від 06 квітня 2021 р. № 212 (редакція 2), введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. стор. 4.).

Ознайомитися з положенням можна за посиланням: <http://surl.li/ykqd>

2. **Дотримання академічної доброчесності** засновується на низці положень і принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: <https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

3. **Можливість зарахування результатів неформальної освіти** регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019р. № 819 (редакція 1), зі змінами, внесеними згідно з наказом ректора від 12 лютого 2021 р. № 80 (редакція 2) - <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література¹

1. Академічна доброчесність в університеті: погляд і роль студентів. URL: <https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-v-universyteti-poglyad-rol-studentiv/>
2. Будник О. Використання методик змішаного навчання у закладі вищої освіти. Обрії, 2018. № 1 (46). С. 4-11.
3. Будник О. Б. Педагогічний супровід інклюзивної освіти: навчальний посібник. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2019. 232 с.
4. Будник О.Б. Підготовка вчителя до розвитку цифрової грамотності учнів Нової української школи. Освітні обрії, 2020. №1(50). С.140-145.
5. Будник О., Дзябенко О. Використання інструментарію платформи GO-LAB для розвитку дослідницьких умінь школярів. Інформаційні технології і засоби навчання, 2020. Том 80, № 6. С. 1-20. DOI:<https://doi.org/10.33407/itlt.v80i6.3953>.
6. Будник О., Кондур О., Михайлишин Г., Рідей Н. Діагностика управлінсько-квалітологічної компетентності здобувачів освіти у закладах вищої освіти. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету: Спецвипуск «Нові педагогічні підходи в STEAM освіті». 2019. С. 23-31. URL: <http://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/244/pdf#XZBPvkb7TIU>
7. Васянович Г.П. Педагогічна етика: навч. посібник. К.: Академвидав, 2011. 256 с.
8. Васянович Г., Будник О. Педагогічна еліта як феномен сучасності: духовно-моральний контекст. Лідер. Суспільство. Еліта, 2017. № 1. С. 96-108.
9. Васянович Г.П., Будник О.Б. Актуальні проблеми філософії інклюзивної освіти // Професійна підготовка фахівців у вимірі нових освітніх реалій: український і зарубіжний досвід: монографія. Івано-Франківськ: НАІР, 2019. С. 241-257.
10. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посібник. К.: Академвидав, 2004. 352 с.
11. Закон України «Про освіту». Ст. 42 ЗУ від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: https://kodeksy.com.ua/pro_osvitu/statja-42.htm
12. Закон України «Про запобігання корупції». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
13. Закон України «Про Національну програму інформатизації». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80>
14. Зязюн І. А. Педагогіка добра: ідеали і реалії: наук.-метод. посіб. К.: МАУП, 2000. 312 с.
15. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. URL: <https://naqa.gov.ua/академічна-доброчесність/>
16. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: монографія / ред. П. Ю. Саух. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 443 с.

¹ Рекомендована література до навчальної дисципліни подана різними мовами з урахуванням «Стратегії багатомовної освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника на 2023-2028 рр.», наказ № 418 від 04.07.2023р.

17. Кабан Л.В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі». Сайт Народна освіта. Електронне наукове фахове видання. URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=4471
18. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція). 21.04.2016. URL: http://ms.detector.media/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya_vprovadzhennya_mediaosviti_v_ukraini_nova_redaktsiya/
19. Морзе Н.В., Барна О.В., Вембер В.П. Формувальне оцінювання: від теорії до практики // Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах. 2013. № 6. С. 45-57. URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/6327/1/Morze_N_Barna_O_Vember_V_IITNZ_6_2013_IS.pdf
20. Навчальний посібник з курсу „Професійна етика вищої освіти” для осіб, що навчаються в магістратурі за спеціальністю «Педагогіка вищої школи». / А.П. Алексєнко, К.І. Карпенко, Л.О. Гончаренко, В.В. Дейнека. Харків: ХНМУ, 2015. 77 с. URL: <http://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/11219/3/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D1%84%D0%B5%D1%81%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0%20%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%BE%D1%97%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8.pdf>
21. Освітні технології: навч.-метод. посібник / О.М.Пехота та ін. К.: А.С.К., 2001. 256с.
22. Організація дистанційного навчання в школі: методичні рекомендації, 2020. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-dustanciyna%20osvita-2020.pdf>
23. Панченко Л. Ф. Інформаційно-освітнє середовище сучасного університету : монографія. Держ. закл. „Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка”. Луганськ: Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2010. 280 с.
24. Панченко Л., Разорьонова М. Використання інфографіки в освіті. URL: https://www.cuspu.edu.ua/images/conf-2016-10/s5/%D0%9F%D0%B0%D0%BD%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%A0%D0%B0%D0%B7%D0%BE%D1%80%D1%8C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F.pdf
25. Педагогічна майстерність: підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.; за ред. І. А. Зязюна. К.: Вища шк., 1997. 349 с.
26. Положення про інституційну форму здобуття загальної середньої освіти, 2019. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/64866/?fbclid=IwAR0ZlumkpdhioRgLy2OqqVgUWz02j966WnkNjbrsF9H_uRBkuZvkqTMYrjw
27. Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні (від 15 травня 2013 р. № 386-р.). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80>
28. Тицька Я.О. Академічна доброчесність як елемент забезпечення якості освіти. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. URL: <http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc34/3.pdf>
29. Тицька Я. «Академічна доброчесність» та «академічна відповідальність» у забезпеченні якості освіти. Теорія держави і права, 2018. № 11. URL: http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/11/37.pdf?fbclid=IwAR1Wlkari53ulbpqyI4aCADNwUF2fwVM Mueh2HdpOnVuxg7PBUEsn_WuXY
30. Феномен інновації: освіта, суспільство, культура : монографія / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн, С. В. Пролеєв [та ін.]; Ін-т обдар. дитини АПН України. К. : Пед. думка, 2008. 471 с.
31. Цифрова адженда України – 2020. Концептуальні засади (проект). URL: <https://ucci.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>
32. Як вчителю зробити освітнє відео в класі чи вдома. URL: <https://nus.org.ua/articles/yak-vchytelyu-zrobyty-osvitnye-video-v-klasi-chy-vdoma/>
33. Budnyk, O. (2023). *E-learning and Inclusive Education*. Handbook. Ivano-Frankivsk: NAIR. 88 p.
34. Budnyk O. Innovative Competence of a Teacher: best European Practices. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*, 6(1) (2019). P. 76-89. DOI: 10.15330/jpnu.6.1.76-89.
35. Budnyk O. The use of Innovative Educational Technologies in Higher Educational Institution. In: *Dobra edukacji i ich pedagogiczna eksploracja*: monograf. Pod red. Katarzyny Wrońskiej. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2019. P.285-301.

36. Budnyk O., Zozuliak-Sluchyk R., Nedilskyi S., Chervinska I., Malaniuk T., Prevysokova N., Ketsyk-Zinchenko U. Modern Digital Distance Learning Technologies: Challenges of Future Teacher Training. *Revista Inclusiones*. ISSN 0719-4706. Vol. 8. Núm. 1. Enero – Marzo, 2021, pp. 41-53.
37. Budnyk O., Kotyk M. Use of Information and Communication Technologies in the Inclusive Process of Educational Institutions. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*, 7(1) (2020). P.15-23. DOI: 10.15330/jpnu.7.1.15-23.
38. Budnyk O. Educational Model of a Modern Student: European Scope. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. Scientific Edition: Series of Social and Human Sciences*. Vol. 3, No. 2-3(2016), 9-14 (doi:10.15330/jpnu.3.2-3.9-14).
39. Budnyk O., Protas O., Voloshchuk H., Berezovska L., Yablon L., Rusakova O. Current challenges in the conditions of Distance Education: Inquiry Based Learning. *Revista Inclusiones*. ISSN 0719-4706. Vol. 8. Número Especial. Enero – Marzo, 2021, pp. 210-222.
40. Graasp Environment, 2020. URL: <http://graasp.eu>
41. Go-Lab Portal, 2020. URL: <https://www.golabz.eu>
42. Hosny, M. and Fatima, S. (2014) Attitude of students towards cheating and plagiarism: university case study. *Journal of Applied Sciences*, vol 14, no 8
<http://docsdrive.com/pdfs/ansinet/jas/2014/748-757.pdf>
43. Clarke, R. and Lancaster, T. (2006) Eliminating the successor to plagiarism? Identifying the usage of contract cheating sites
www.researchgate.net/publication/228367576_Eliminating_the_successor_to_plagiarism_Identifying_the_usage_of_contract_cheating_sites
44. Panchenko, O., Shynkarova, V., Maistryk, T., Budnyk, O., Nikolaesku, I., Matsuk, L., & Fomin, K. (2022). Pedagogical innovations in Ukrainian educational institutions: social challenges and realities of war. *Revista Brasileira De Educação Do Campo*, 7, e14557.
<https://doi.org/10.20873/uft.rbec.e14557>
45. Budnyk, O., Kushniruk, S., Tsybulko, L., Shevchenko, A., Fomin, K. & Konovalchuk, I. (2022). Education innovations: new wartime experience of Ukrainian universities. *Journal for Educators, Teachers and Trainers JETT*, 13 (5), 464-471. ISSN: 1989-9572.
<https://jett.labosfor.com/index.php/jett/article/view/1043/698>
46. Budnyk O. (2023). Features of the organization of the educational process in Ukrainian universities in the conditions of war: public challenges and realities. *Transformational processes of the social and humanitarian sphere of modern Ukraine in the conditions of war. challenges, problems and prospects*. Amantius Akimjak (ed.) Iurii Shcherbiak (ed.), Ružomberok VERBUM – vydavateľstvo KU, 129-140.
<http://nauksfgf.wunu.edu.ua/index.php/npsgf/article/view/269/262>

Будник О.Б.,
професор кафедри початкової освіти